

Chủ đề: THỂ HIỆN CẢM XÚC BẢN THÂN

Bài 9. NHỮNG SẮC MÀU CẢM XÚC (2 tiết)

I. MỤC TIÊU

Với bài học này, HS:

- Phân biệt được cảm xúc tích cực (thích, yêu, tự tin, vui vẻ, vui sướng, phấn khởi,...), cảm xúc tiêu cực (giận dữ, buồn chán, sợ hãi, tự ti, thất vọng,...);
- Nhận được ảnh hưởng của cảm xúc tích cực, cảm xúc tiêu cực đối với bản thân và mọi người xung quanh.
- Về năng lực:
 - + *Năng lực điều chỉnh hành vi*: Bước đầu biết điều chỉnh và thể hiện được cảm xúc phù hợp trong các tình huống khác nhau; phân biệt được cảm xúc tích cực (thích, yêu, tự tin, vui vẻ, vui sướng, phấn khởi,...), cảm xúc tiêu cực (giận dữ, buồn chán, sợ hãi, tự ti, thất vọng,...); nhận biết được ảnh hưởng của cảm xúc tích cực, cảm xúc tiêu cực đối với hành vi đạo đức của bản thân và mọi người xung quanh.
 - Về phẩm chất:
 - + *Trách nhiệm*: Thể hiện qua việc chủ động thực hiện những việc làm để làm chủ cảm xúc của bản thân.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Giáo viên: Các tranh ảnh phóng to trong SGK Đạo đức 2, trang 38 – 41, Bảng phụ/ phiếu phân loại Cảm xúc tích cực và Cảm xúc tiêu cực, trò chơi Bánh xe cảm xúc; bộ tranh về kỹ năng nhận thức, quản lí bản thân.

2. Học sinh: SGK Đạo đức 2, mảnh giấy nhỏ để viết lời yêu thương/lời động viên.

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Khởi động

Hoạt động 1: Các bạn trong tranh đang cảm thấy thế nào?

Mục tiêu: HS nêu được cảm nhận về việc làm của các bạn trong tranh.

Tổ chức thực hiện:

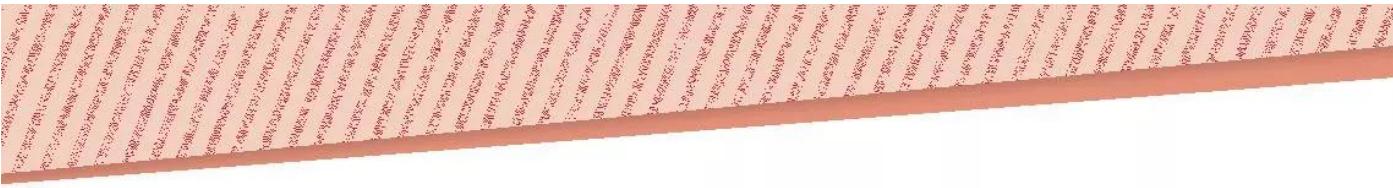
– GV yêu cầu HS quan sát tranh 1 và 2 phần Khởi động trong SGK Đạo đức 2, trang 38. HS làm việc theo nhóm đôi, lần lượt mô tả cảm xúc của các bạn trong các bức tranh.

– GV gọi một số HS nêu việc làm của các bạn nhỏ trong tranh trước lớp.

Gợi ý:

+ Tranh 1: Bạn nhỏ đang sợ hãi khi thấy con chó hung dữ sủa.

+ Tranh 2: Bạn nhỏ đang vui mừng, hạnh phúc vì nhận được cúp, những người xung quanh vui vẻ chúc mừng bạn nhỏ.

Hoạt động 2: Kể một tình huống tương tự mà em đã gặp.

Mục tiêu: HS nêu được cảm xúc bản thân từng trải qua.

Tổ chức thực hiện:

– GV hỏi HS: Các em đã bao giờ gặp tình huống tương tự hay chưa? Khi đó, em cảm thấy thế nào? GV yêu cầu HS tiếp tục hoạt động theo nhóm đôi, kể với bạn về một lần mình đã gặp tình huống tương tự.

– GV gọi một số HS kể lại trước lớp.

– GV nhận xét, tổng kết hoạt động.

Kiến tạo tri thức mới

Hoạt động 1: Các bạn trong tranh đang có cảm xúc gì? Cảm xúc nào tích cực, cảm xúc nào tiêu cực?

Mục tiêu: HS nêu được tên các loại cảm xúc khác nhau.

Tổ chức thực hiện:

– GV gọi 1 HS đọc yêu cầu của nhiệm vụ 1 phần Kiến tạo tri thức mới trong SGK Đạo đức 2, trang 38 cho cả lớp nghe và kiểm tra xem HS đã hiểu nhiệm vụ chưa.

– GV chia lớp thành các nhóm 4, mỗi nhóm thảo luận về nội dung của 4 bức tranh và nêu tên cảm xúc trên gương mặt của các bạn trong tranh.

Gợi ý:

+ Tranh 1: Bạn nam (bạn Tin) có vẻ mặt đang buồn vì bị ốm.

+ Tranh 2: Bạn nữ (bạn Na) đang tức giận, cau có với em trai.

+ Tranh 3: Bạn nữ (bạn Cốm) đang vui mừng vì được nhận quà sinh nhật từ hai bạn khác.

+ Tranh 4: Bạn nam (bạn Bin) đang hụt hẫng, nuối tiếc vì đá bóng hụt khung thành.

+ Tranh 5: Một bạn nữ đang vui mừng vì niềm vui bất ngờ khi tranh của bạn đạt giải ba.

– GV gọi đại diện các nhóm lần lượt nêu tên cảm xúc trên gương mặt của các bạn trong tranh.

– GV gọi tiếp một số HS nêu thêm một số cảm xúc khác mà các em biết.

– GV tổng kết các loại cảm xúc khác nhau: Như vậy, các em có thể thấy mỗi bạn nhỏ trong tranh có một cảm xúc khác nhau ở những tình huống khác nhau. Các em cũng sẽ có những cảm xúc như vui vẻ, buồn bã, xấu hổ, ngạc nhiên hay tức giận,... tuỳ tình huống, hoàn cảnh khác nhau. Các cảm xúc này còn được chia thành hai nhóm là cảm xúc tích cực và cảm xúc tiêu cực. Chúng ta sẽ cùng nhau tìm hiểu tiếp nhé.

– GV tiếp tục cho lớp hoạt động theo nhóm 4, yêu cầu các nhóm xếp các loại cảm xúc vừa được nhận diện thành hai nhóm “Cảm xúc tích cực”, “Cảm xúc tiêu cực” và điền vào bảng phụ/phieu. GV có thể tham khảo mẫu bảng sau:

Cảm xúc tích cực	Cảm xúc tiêu cực
.....
.....
.....
.....

– GV gọi đại diện 2 – 3 nhóm báo cáo kết quả thảo luận. Các nhóm khác nhận xét, góp ý (nếu có).

– GV nhận xét, tổng kết hoạt động.

Hoạt động 2: Cảm xúc tích cực, tiêu cực ảnh hưởng như thế nào tới em và những người xung quanh?

Mục tiêu: HS nêu được cảm nhận khi mọi người xung quanh có những cảm xúc khác nhau và nhận diện được cảm xúc của mọi người khi mình có cảm xúc nào đó.

Tổ chức thực hiện:

– GV chia lớp thành các nhóm đôi, cử 1 HS làm quản trò. GV tổ chức trò chơi *Bánh xe cảm xúc* cho HS trong lớp. Luật chơi như sau:

* Lượt 1:

+ Quản trò quay bánh xe. Mũi tên dừng lại ở khuôn mặt cảm xúc nào thì lần lượt các HS trong mỗi nhóm sẽ chia sẻ với bạn trong nhóm cảm nhận của mình khi thấy người khác có cảm xúc tương ứng với khuôn mặt cảm xúc ở chỗ mũi tên trên bánh xe.

Ví dụ: Mũi tên dừng ở khuôn mặt cảm xúc “xấu hổ”: *Khi người khác cảm thấy xấu hổ thì em cảm thấy buồn cười...*

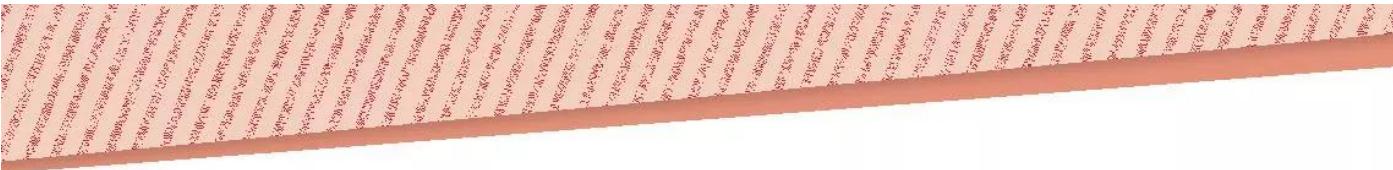
Mũi tên dừng ở khuôn mặt cảm xúc “ngạc nhiên”: *Khi người khác thấy ngạc nhiên thì em thấy bình thường hoặc ngạc nhiên...*

+ Quản trò có thể cho các nhóm chơi 2 – 3 vòng quay bánh xe.

+ GV gọi 1 – 2 nhóm lên chơi trước lớp. Trong quá trình chơi, GV có thể đặt thêm câu hỏi *Vì sao em có cảm xúc như vậy?* cho HS.

* Lượt 2:

+ Quản trò quay bánh xe. Mũi tên dừng lại ở khuôn mặt cảm xúc nào thì lần lượt các HS trong mỗi nhóm sẽ chia sẻ với bạn trong nhóm cảm nhận của mọi người xung quanh khi mình có cảm xúc tương ứng với khuôn mặt cảm xúc ở chỗ mũi tên trên bánh xe.

Ví dụ: Mũi tên dừng ở khuôn mặt cảm xúc “vui vẻ”: *Khi em thấy vui vẻ, mọi người cũng sẽ vui vẻ.*

Mũi tên dừng ở khuôn mặt cảm xúc “tức giận”: *Khi em thấy tức giận, mọi người có thể sẽ tức giận hoặc buồn.*

+ Quản trò có thể cho các nhóm chơi 2 – 3 vòng quay bánh xe.

+ GV gọi 1 – 2 nhóm lên chơi trước lớp và chia sẻ với cả lớp.

– GV nhận xét, tổng kết trò chơi. GV đặt câu hỏi cho cả lớp: *Vì sao em cần thể hiện cảm xúc phù hợp với những tình huống cụ thể?*

– GV cho HS làm việc theo nhóm 4. Sau thời gian thảo luận nhóm, GV gọi đại diện các nhóm trả lời câu hỏi.

– GV tổng kết hoạt động.

Luyện tập

Hoạt động 1: Nêu cảm xúc của các bạn trong tranh.

Mục tiêu: HS nhận diện và gọi tên được một số cảm xúc trong các hoàn cảnh cụ thể.

Tổ chức thực hiện:

– GV yêu cầu HS hoạt động theo nhóm đôi, quan sát tranh 1, 2, 3 trong SGK *Đạo đức 2*, trang 40 và gọi tên cảm xúc theo gợi ý:

+ *Bức tranh vẽ gì?*

+ *Em hãy gọi tên các cảm xúc được các bạn thể hiện trong tranh.*

– GV gọi 1 – 2 HS nêu tên cảm xúc trong mỗi tranh và gọi các HS khác góp ý, bổ sung (nếu có). GV nhận xét phần trả lời của HS.

Gợi ý:

Tranh 1: Bức tranh tả cảnh Na thấy con sâu/giun, vẻ mặt của Na rất sợ hãi. Bin nhìn thấy vậy, cười hả hê và trêu Na: “Hê hê! Sợ rồi kìa!”. Tin thì động viên/trấn an Na và nói: “Cậu đừng sợ! Tớ sẽ vứt nó vào sọt rác.”

+ Na sợ hãi, Bin thích thú vì trêu đùa Na, còn Tin bình tĩnh động viên Na.

Tranh 2: Bức tranh tả cảnh Tin đang được nhận quà/phần thưởng từ cô giáo. Cốm vui vẻ chúc mừng Tin, Bin thì tức giận/hậm hực vì Tin được nhận quà.

+ Bin tức giận/hậm hực với Tin là không nên, nếu Tin biết Bin thể hiện cảm xúc/thái độ như vậy, Tin sẽ rất buồn. Cốm vui mừng với Tin sẽ giúp Tin cảm thấy hạnh phúc hơn.

Tranh 3: Bức tranh tả cảnh Na đang vui vẻ xin tham gia chơi cùng các bạn, còn Cốm ló lảng, băn khoăn không biết các bạn có cho mình chơi cùng không.

+ Na thể hiện cảm xúc vui vẻ, thân thiện; Cốm thể hiện cảm xúc lo lắng, băn khoăn.

– GV nhận xét, tổng kết hoạt động.

Hoạt động 2: Nhận xét về ảnh hưởng của những cảm xúc đó với những người xung quanh.

Mục tiêu: HS nêu được ảnh hưởng của cảm xúc tích cực, cảm xúc tiêu cực với những người xung quanh.

Tổ chức thực hiện:

– GV mời HS trình bày thêm ý kiến cá nhân về ảnh hưởng của những cảm xúc được gọi tên ở hoạt động 1 đến những người xung quanh. Các HS khác nghe và góp ý, bổ sung. Sau đó GV tổng kết ý kiến.

Hoạt động 3: Sắm vai thể hiện cảm xúc trong tình huống sau.

Mục tiêu: HS xử lí được tình huống liên quan đến việc thể hiện cảm xúc.

Tổ chức thực hiện:

- GV chia lớp thành các nhóm đôi.
- GV nêu tình huống, yêu cầu các nhóm quan sát tình huống, thảo luận và đưa ra cách thể hiện cảm xúc ở mỗi tình huống.
- GV gọi 2 – 3 nhóm nêu hoặc sắm vai cách xử lí tình huống, các nhóm khác bổ sung, góp ý.

Lưu ý: GV khuyến khích HS đưa ra nhiều cách xử lí sáng tạo và chú ý thể hiện cảm xúc một cách rõ nét để các bạn có thể quan sát được.

– GV nhận xét, tổng kết hoạt động.

Vận dụng

Hoạt động 1: Nói hoặc viết lời yêu thương với người thân.

Hoạt động 2: Nói hoặc viết lời động viên khi bạn bè, người thân có chuyện buồn hoặc thất vọng.

Mục tiêu: Cả 2 hoạt động đều nhằm giúp HS nói hoặc viết được lời thể hiện cảm xúc yêu thương với người thân hoặc động viên bạn bè, người thân khi họ có chuyện buồn/ thất vọng.

Tổ chức thực hiện:

– GV yêu cầu HS hoạt động cá nhân, mỗi HS chuẩn bị một mảnh giấy nhỏ, HS có thể trang trí theo ý thích và viết lời yêu thương/động viên theo gợi ý:

- + Em sẽ viết cho ai?
- + Người mà em sẽ viết cho đang gặp chuyện vui hay buồn?
- + Em sẽ viết lời yêu thương hoặc động viên người đó như thế nào?

– GV gọi 4 – 5 HS chia sẻ trước lớp về nội dung HS đã viết trên giấy. GV nhận xét, tổng kết hoạt động.

Hoạt động 3: Tham gia các hoạt động để nuôi dưỡng cảm xúc tích cực (nghe nhạc, chơi thể thao,...)

Mục tiêu: Giúp HS nuôi dưỡng cảm xúc tích cực.

Tổ chức thực hiện:

– GV khuyến khích HS đọc sách, nghe nhạc, tập thể dục thể thao; gợi ý, hướng dẫn HS đăng ký tham gia các câu lạc bộ năng khiếu, sở thích như đàn, hát, vẽ, bơi lội, cầu lông, bóng bàn, bóng đá,... trong trường, giúp HS nuôi dưỡng những cảm xúc tích cực.

Hoạt động cung cấp, dặn dò

Mục tiêu: HS ôn lại những kiến thức, kỹ năng đã được học; liên hệ và điều chỉnh cách thể hiện cảm xúc trong những hoàn cảnh cụ thể.

Tổ chức thực hiện:

– GV nêu các câu hỏi cho HS chia sẻ:

+ Em hãy nêu tên các cảm xúc mà mình đã tìm hiểu trong bài học.

+ Vì sao chúng ta cần thể hiện cảm xúc phù hợp với những tình huống cụ thể?

– GV đọc nội dung các câu thơ trong mục Ghi nhớ cho cả lớp nghe và cho cả lớp đọc đồng thanh.

– GV dặn dò HS về nhà tiếp tục rèn luyện, thể hiện cảm xúc phù hợp với các tình huống cụ thể.

Thư gửi các bậc cha mẹ học sinh

GV sử dụng *Thư gửi cha mẹ học sinh* để phối hợp với gia đình HS trong những nội dung sau:

1. Phụ huynh quan tâm đến những cảm xúc của con trong sinh hoạt, giao tiếp hằng ngày.
2. Phụ huynh hỗ trợ để con nhận diện được các cảm xúc và thể hiện được cảm xúc phù hợp trong những hoàn cảnh, tình huống cụ thể.